

The art of (be)longing

Op weg naar een leeftijdsvriendelijke samenleving

Prof. dr. Tineke Abma
NGOLT, 11 juni 2025

**SAMEN LEREN OVER GOED LEVEN
VOOR EN MET OUDEREN**

LMC Leids Universitair
Medisch Centrum

Leyden Academy
on Vitality & Ageing

Erasmus School of
Health Policy
& Management

Erasmus

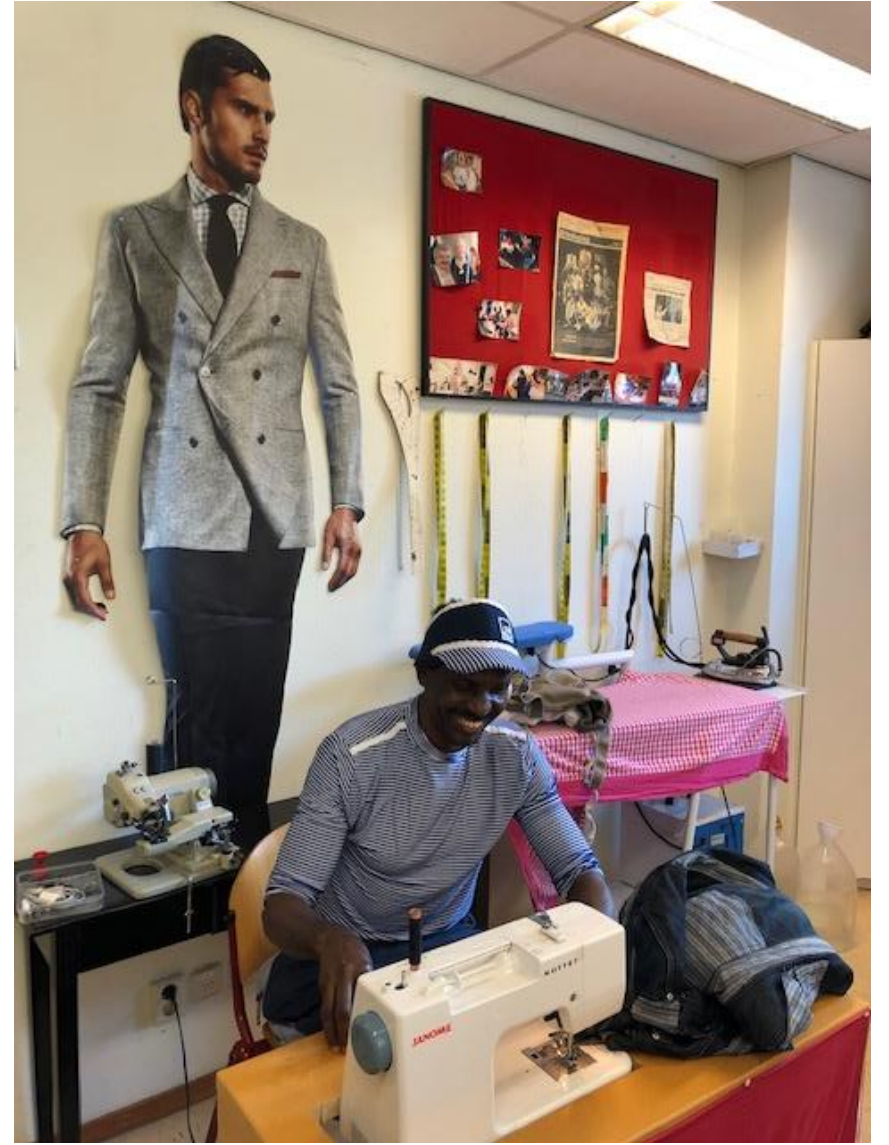
Prof. dr. Tineke Abma

Directeur-bestuurder
bijzonder hoogleraar Kunst en Zorg
bijzonder hoogleraar Ouderenparticipatie

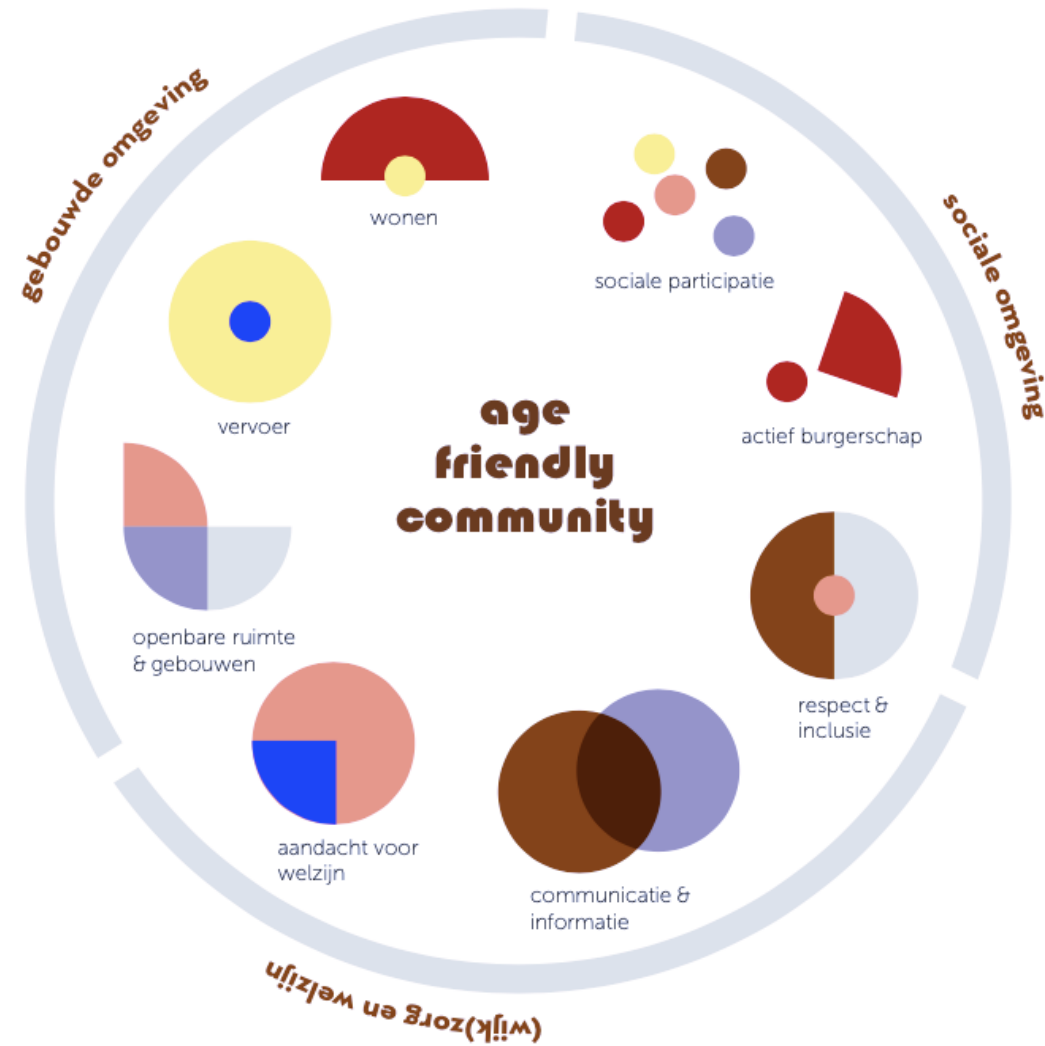
“Participatie van ouderen is van groot belang. Het draagt bij aan hun welbevinden en is een groot geschenk voor onze samenleving.”

Leeftijdsvriendelijke samenleving

Principes voor leeftijdsvriendelijke samenleving en sociale verbondenheid

1. Omgevingsfactoren hangen met elkaar samen en zijn bepalend voor gevoel van sociale verbondenheid
2. Persoonlijke en omgevingsfactoren veranderen in de loop van de tijd
3. Er zijn bepaalde "hefboompunten" (in de persoon of omgeving) die belangrijk zijn voor de ervaren sociale verbondenheid

Figure 1: Conceptualizing age-friendly communities

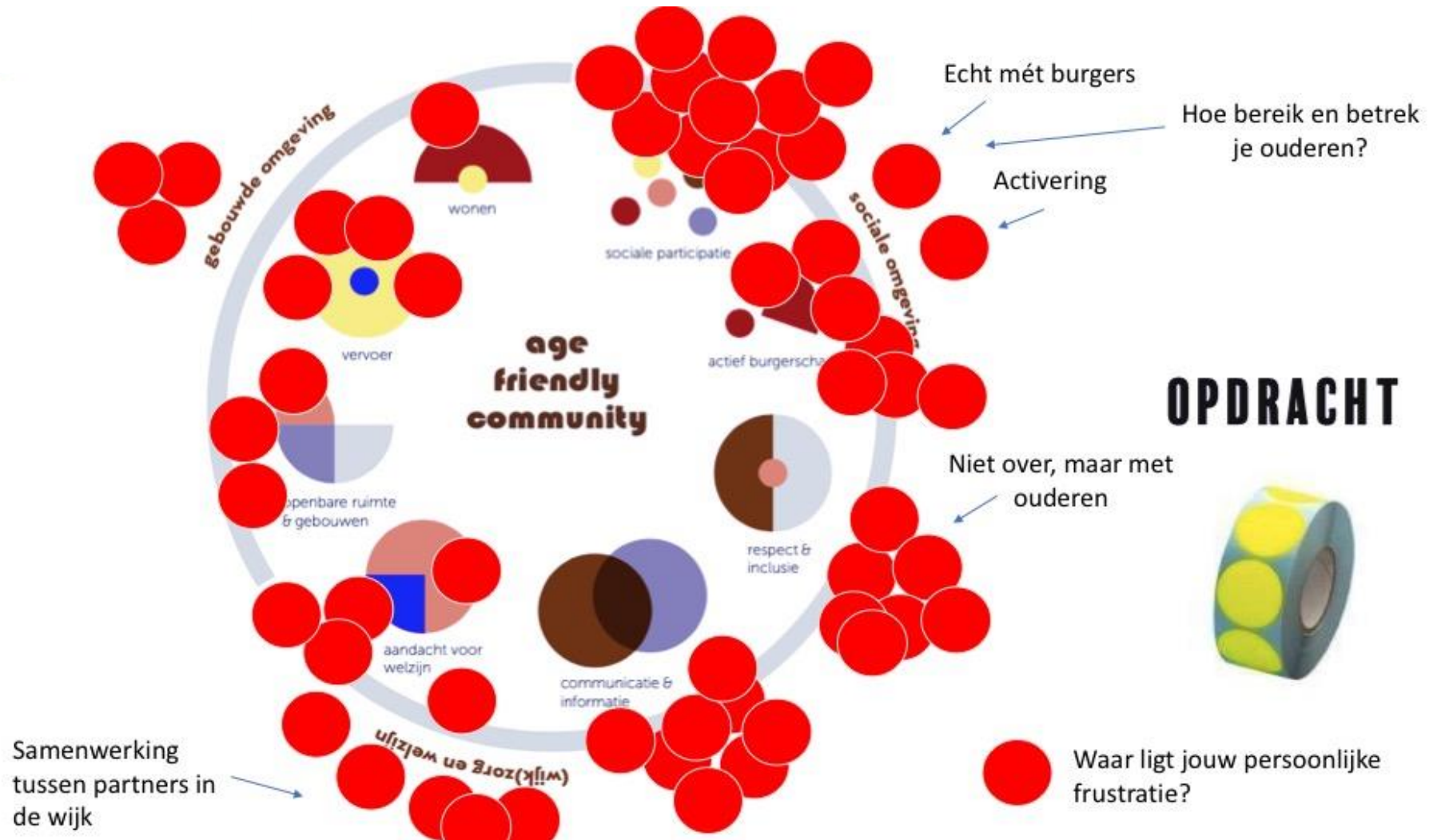

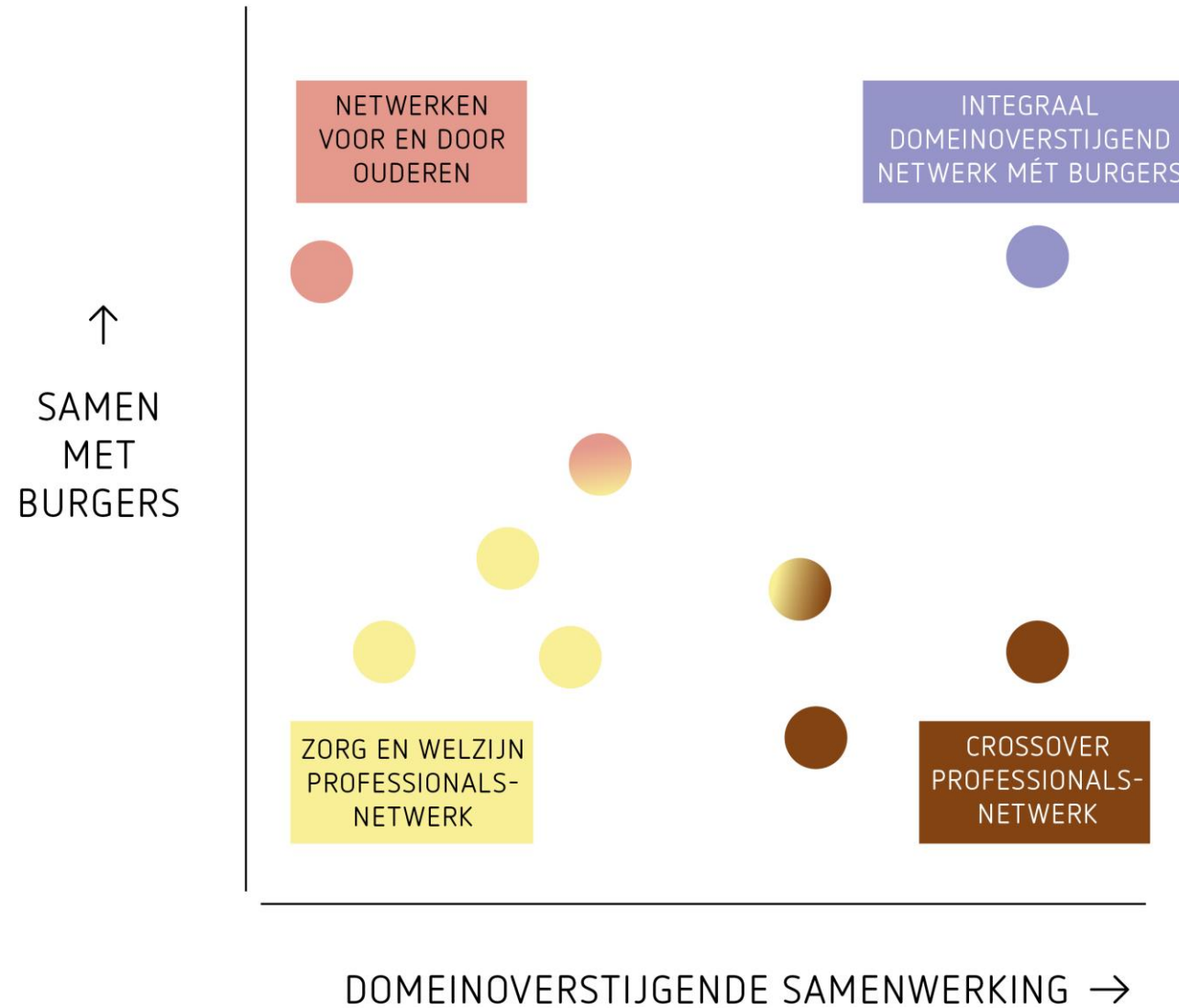

Samen leren over goed leven voor en met ouderen

Samenwerken over grenzen

Hoe?

Domeinoverstijgend samenwerken mét burgers

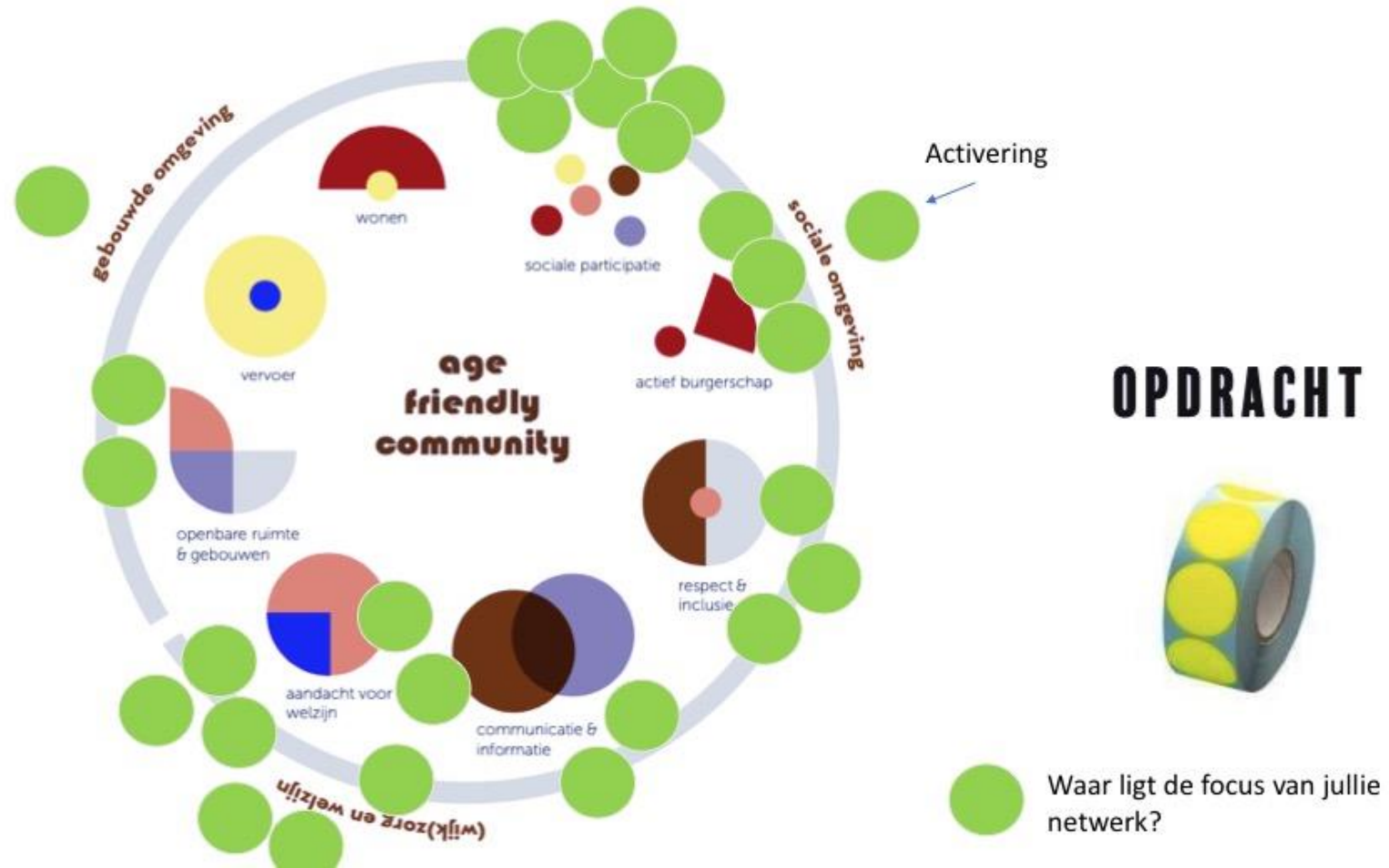

Inventariseren van de wijkagenda

Samen bouwen aan een netwerk

Uitgaan van de veerkracht in de wijk

Age-friendly community als tool

AGE FRIENDLY COMMUNITY ALS ECOSYSTEEM

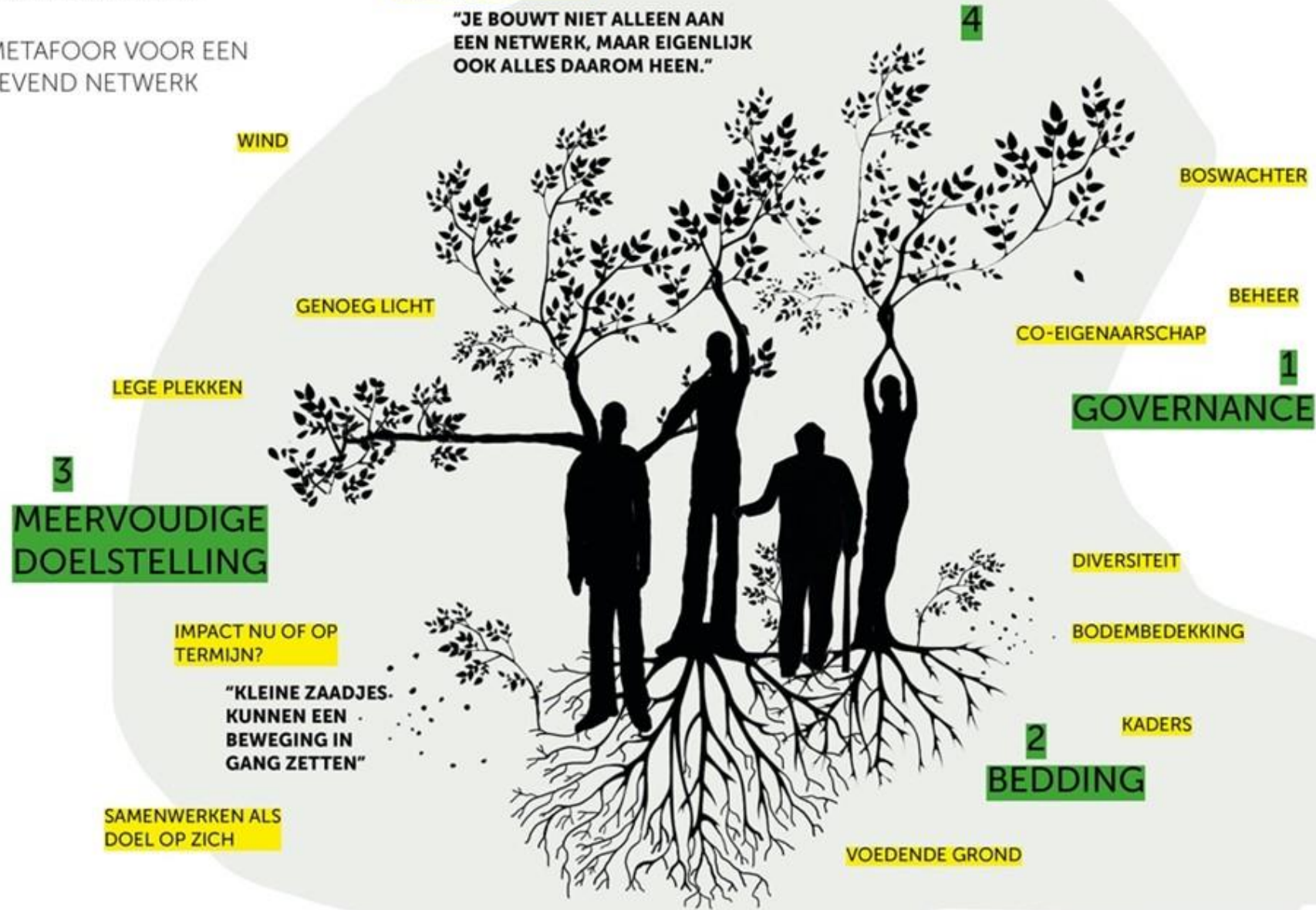
METAFOOR VOOR EEN
LEVENDE NETWERK

HOE IS DE OMGEVING
VAN DIT BOS?

"JE BOUWT NIET ALLEEN AAN
EEN NETWERK, MAAR EIGENLIJK
OOK ALLES DAAROM HEEN."

CO-CREATIE MINDSET

age
friendly
community

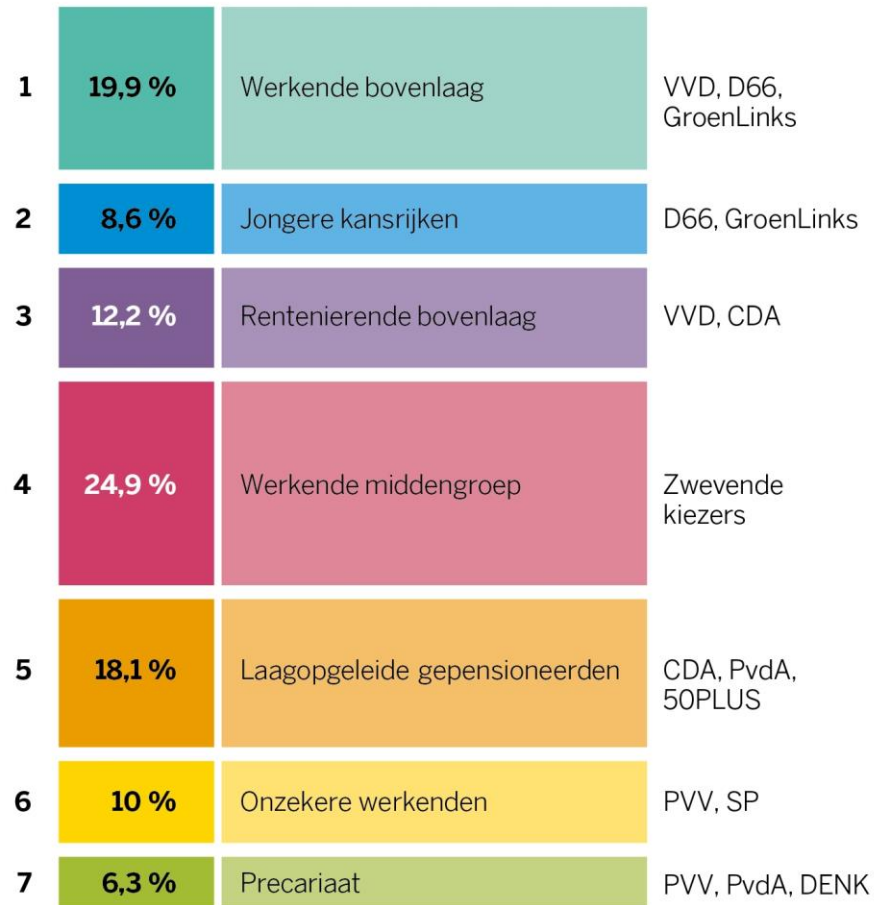

ZEVEN SOCIALE KLASSEN VOLGENS SCP

Aandeel in volwassen bevolking van zeven sociale klassen

Het totaal van de zeven klassen omvat
13,6 miljoen personen van 18 jaar en ouder

Oververtegen-
woordiging bij:

Ook met 'lastig' te bereiken ouderen?

Vraag omdraaien

Onze methodologie, onze sociale
positie en instituties creëren een
afstand die het contact belemmeren

Photovoice in de wijk Laak

Impact op oudere bewoners

1. Uit sociaal isolement, contact
2. Wederzijdse herkenning en steun
3. Gehoord en gezien worden
4. Nieuwe vaardigheden (foto's maken ...)
5. Onverwachte acties in de wijk
6. Hernieuwd (zelf) en wederzijds vertrouwen

Implicaties voor beleid en onderzoek

Attitude en gedragsverandering professionals

- Respect en luisterend oor
- Diepgaand inzicht in leefwereld burger
- Kritischer kijken naar eigen gewoonten die het contact bemoeilijken

Modellen voor beleids- onderzoeksparticipatie verbreden

1. Professional nodigt burger uit aan beleids/onderzoekstafel
  2. Burger nodigt professional uit in de wijk om mee te lopen
- Tot nu toe volgen vaak de eerste richting en weinig oog voor tweede

Perspectief op betekenisvolle participatie verbreden

Ouderen benadrukken sociale verbondenheid, zinvolle bijdrage leveren, dat hoeft niet via een baan of concrete acties

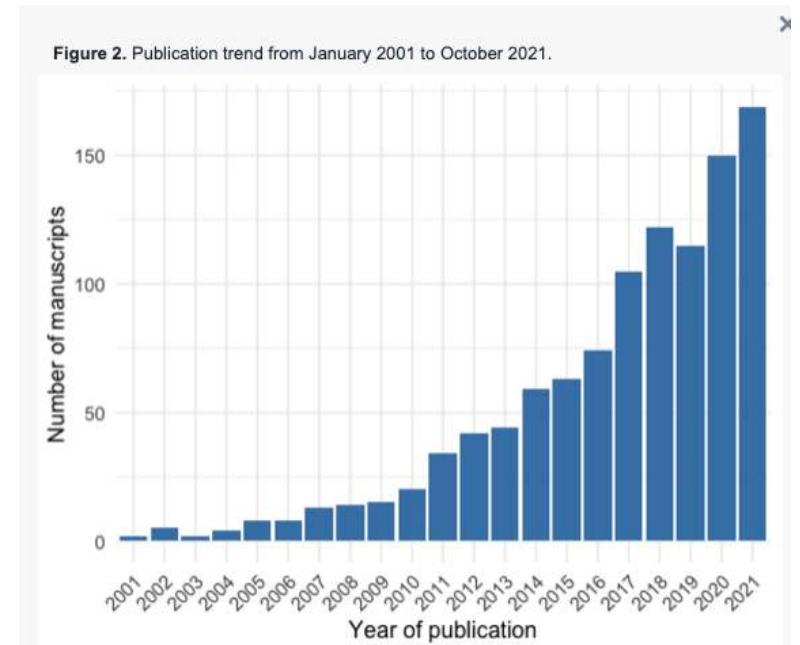
Age-friendly communities framework

Thema technologie onderbelicht: smart age-friendly ecosystem (Marston et al, 2020)

Teveel focus op interventies rondom functioneel en cognitief functioneren; sociale verbondenheid en zingeving onderbelicht

Te weinig oog voor diversiteit, bijvoorbeeld LHBTIQ2S+ (Lipinskit et al, 2023)

Kunst- en cultuurparticipatie onderbelicht (Dow et al, 2023)

Marston, H. R., Shore, L., & White, P. J. (2020). How does a (smart) age-friendly ecosystem look in a post-pandemic society?. *International journal of environmental research and public health*, 17(21), 8276.

Emma Lipinskit, Arne Stinchcombe & Kimberley Wilson (2023) Are Age-Friendly Communities "Friendly" for All? Perspectives from LGBTQ2S+ Communities, *Journal of Aging & Social Policy*, DOI: [10.1080/08959420.2023.2226343](https://doi.org/10.1080/08959420.2023.2226343)

Dow, R., Warran, K., Letrondo, P., & Fancourt, D. (2023). The arts in public health policy: progress and opportunities. *The Lancet Public Health*, 8(2), e155-e160.

Praktische tools

www.agefriendlycommunity.org

Gerōn

VERGRIJZING
DE COLLECTIEVE
LEVENSWIJSHEID
IS GROTER DAN OOIT

Loesje

age friendly community